

Сидоренко Н.С.

доктор юридичних наук, професор,
професор кафедри адміністративно-правових дисциплін
та публічного управління

Дзюба І.В.

кандидат юридичних наук
завідувач кафедри адміністративно-правових дисциплін
та публічного управління

Наумик А.С.

здобувач вищої освіти

Косенко А.В.

здобувач вищої освіти

Дніпровський державний університет внутрішніх справ

ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В СУЧАСНІЙ ОСВІТНЬО-ПЕДАГОГІЧНІЙ ПРАКТИЦІ

Анотація. В зазначеній науковій статті розглядаються інноваційні аспекти використання інформаційних технологій в сучасній освітньо-педагогічній практиці, досліджуються шляхи використання інформаційних технологій, а також здійснюється порівняльний аналіз застосування систем дистанційного навчання.

Ключові слова: інформаційні технології, система дистанційного навчання, освіта, наука, педагог, викладач, науковець.

Sydorenko N., Dziuba I., Naumyk A., Kosenko A. The use of information technologies in modern educational and pedagogical practice. This scientific article deals with innovative aspects of the use of information technology in modern educational and pedagogical practice, explores the ways of using information technology, and also provides a comparative analysis of the use of distance learning systems.

Key words: information technology, distance learning system, education, science, teacher, lecturer, researcher.

Актуальність дослідження. Реалії сьогодення: дія правового режиму воєнного стану, процеси світової глобалізації, необхідність

сталого розвитку суспільства та значний розвиток інформаційно-комунікаційної галузі зумовлюють впровадження та використання інформаційних технологій в освітній сфері України.

Теоретико-методологічний та організаційно-практичний аспекти використання інформаційних технологій в закладах вищої освіти України вивчала велика кількість провідних науковців України, зокрема такі: Н. С. Сидоренко, Л. Р. Наливайко, В. М. Савіщенко, С. О. Шевченко, І. В. Козубай, О. В. Максименко, Р. М. Калько, Г. Г. Декусар, Т. В. Пакулова, А. Ю. Мунько, М. М. Трещов, А. С. Наумик та інші, що підкреслює актуальність зазначеного наукового дослідження.

Мета статті – здійснити наукове обґрунтування важливості використання інформаційних технологій в сучасній освітньо-педагогічній практиці.

Виклад основного матеріалу. Розвиток інноваційних інформаційно-комунікаційних технологій значним чином змінює сучасні освітні процеси і технології. Зазначені технології дають можливість інтенсифікувати підвищення якості викладацької діяльності, здійснити належне забезпечення широкого доступу до знань та цифрових «продуктів і послуг», а також розширити можливості здобувачів вищої освіти і науково-педагогічних працівників.

Використання нових інформаційних технологій у навчально-виховному процесі дозволяє реалізувати переорієнтацію навчання з інформативної форми на розвиток особистості людини, здійснення індивідуально-диференційованого підходів навчанні і забезпечує ефективність оцінювання навчальних досягнень в освітньому просторі [9].

Генезисний концепт та аналіз стану проблеми в закладах освіти підкреслюють необхідність цифрової гуманізації навчання й особистісно орієнтованої педагогіки як ключових наукових підходів у дидактиці інформаційної освіти [1; 14].

При розробленні освітньо-професійних програм в контексті інформаційних технологій в сучасній освітньо-педагогічній практиці доцільно охарактеризувати шляхи використання інформаційних технологій (Рис. 1).

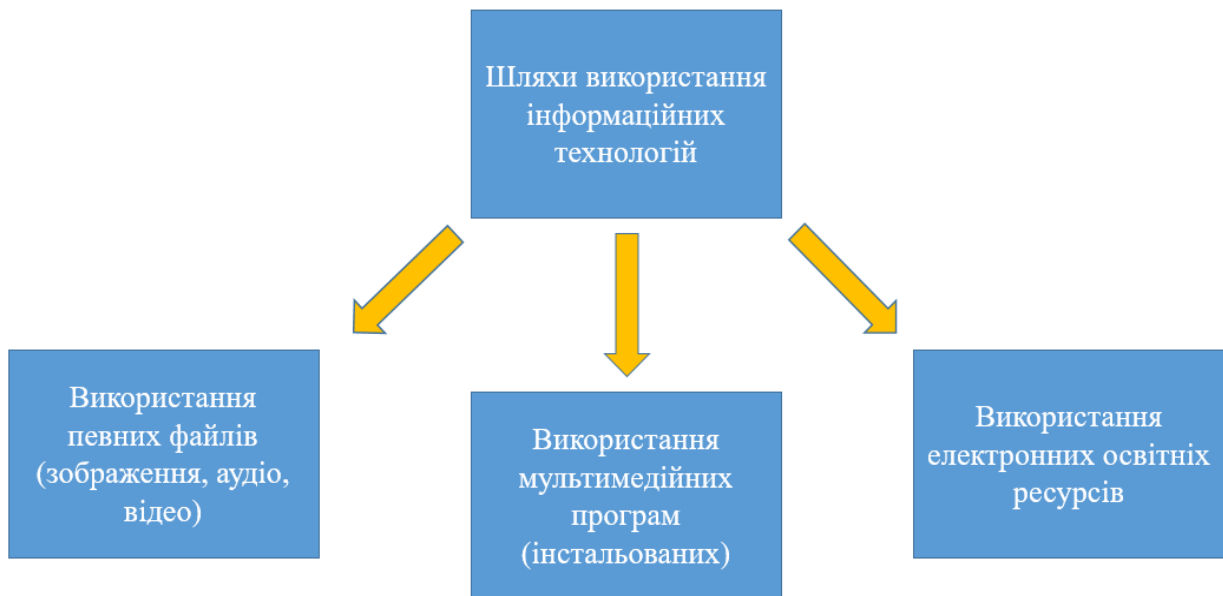


Рисунок 1. Шляхи використання інформаційних технологій

Використання цифрових технологій дозволяє зробити будь-який вид занять нестандартним, яскравим, насиченим, таким, що запам'ятовується [11; 12].

Окрім того, при впровадженні інформаційних технологій варто врахувати їх можливості, а саме: в графічній підготовці; в конструюванні; в підготовці до здійснення наукової діяльності; в формуванні техніко-орієнтованого мислення, в здійсненні проектно-технічного навчання тощо.

В умовах військових дій на території України ми спостерігаємо активну суспільну динаміку щодо громадянської патріотичної єдності в питаннях забезпечення якості освіти [18; 19; 20], в тому числі і дистанційну.

Сучасний стан розвитку інноваційних форм і методів здійснення господарської діяльності людини, науки та практико-орієнтованих засобів викладання зумовлює необхідність розвитку нових напрямів наукової діяльності та посиленням деонтологічної складової науки для впровадження досягнень людини в практичну діяльність. Важливість зазначених процесів підсилюється необхідністю ринку праці у працівниках з нестандартним типом мисленням – підприємці, дослідники та науковці [8; 10; 6], тому в контексті цього використання інформаційних технологій є беззаперечно важливим.

Різноманітні платформи для забезпечення дистанційного навчання мають змогу забезпечити доступ до різноманітних відео-уроків, текстових і графічних матеріалів, тестів та інших важливих засобів навчання. Використання зазначених засобів надає можливість здобувачу вищої освіти навчатися у будь-який зручний час та в будь-якому місці, яке вони мають змогу обрати. Важливим аспектом інформаційно-комунікаційних технологій є те, що вони також дозволяють користуватися електронними підручниками, посібниками та іншими методичними матеріалами, що забезпечують належний доступ до різноманітної професійної інформації, яку можна отримувати та редагувати в режимі реального часу.

Наразі, існує великий вибір систем дистанційного навчання: Moodle, Google Classroom, Microsoft Teams, Canvas, Schoology, Blackboard та інші. Тим не менш вибір певної платформи для організації дистанційного навчання залежить від того, який функціонал необхідний для закладу вищої освіти.

Авторами наукової статті було здійснено опитування представників закладів вищої освіти України щодо того, які системи дистанційного навчання вони використовують. Опитування показало таке:

Таблиця 1

Порівняльний аналіз застосування систем дистанційного навчання

Назва системи дистанційного навчання	Процентне співвідношення
Moodle	47%
Google Classroom	21%
Microsoft Teams	24%
Інші системи дистанційного навчання, що розроблені сторонніми компаніями	5%
Система дистанційного навчання розроблена для потреб конкретного закладу вищої освіти	3%

Педагогічна модель із засобами дистанційного навчання (можливостями системи «Moodle») має позитивний вплив на формування професійних компетентностей у досліджуваних здобувачів вищої освіти [16].

Значного успіху у дослідженні питань використання систем дистанційного навчання та використанні інформаційних технологій в

освітньо-педагогічні практики досяг В. Е. Краснопольський. Він наголошує на важливості застосування у системах дистанційного навчання штучного інтелекту [5; 3; 4]. Такої думки притримуються й інші науковці, а саме: Г. Г. Декусар [17], Н. В. Давидова [15], О. О. Шапран [13] та М. В. Мар'єнко [7]. Система дистанційного навчання, використовуючи можливості штучного інтелекту має змогу оцінювати порівняльним методом модель дії здобувача вищої освіти, надаючи науково-педагогічному працівнику деталізований звіт щодо зазначеного аспекту роботи.

Найчастіше організацію процесу навчання здобувачів вищої освіти здійснюють таким чином – розділяють у новоствореному курсі ролі – «здобувач вищої освіти» і «викладач». Викладач розміщує навчальний (навчально-методичний) матеріали, створює відповідні теми згідно з розділом вивчення певного матеріалу, створює завдання та встановлює конкретний час, до якого необхідно здійснити виконання роботи, надає доступ здобувачам вищої освіти до користування, перегляду та тестування в рамках створеного курсу. Здобувач вищої освіти діє відповідно до встановлених викладачем та керівництвом закладу вищої освіти налаштувань та правил. Також важливим функціональним компонентом є роль – «куратор», який може відслідковувати за успішність здобувачів вищої освіти шляхом отримання даних на електронну пошту або формуванням комплексного звіту по певній групі.

Сучасні науковці у своїх численних наукових працях і публікаціях наголошують на ролі науково-педагогічних працівників [2]. Важливо додати, що науково-педагогічний працівник в рамках освітньо-педагогічної практики має змогу використовувати і й інші технології що не використовуються закладом вищої освіти в загальному ключі. Це дозволить не тільки зробити процес навчання більш цікавим, але й покращити навички і вміння майбутніх фахівців, що позитивно вплине на них у майбутньому.

Висновки. Таким чином, питання використання інформаційних технологій в сучасній освітньо-педагогічній практиці є важливим аспектом для покращення стану вищої освіти України та впровадження кращих інноваційних практик сучасності.

Література

1. Алексеева С. В. Дидактика в умовах інформатизації освіти. *Академічні студії*. Серія «Педагогіка». 2022. Т. 1, № 4. С. 25–30.
2. Дзюба І. В. Поняття «науково-педагогічний працівник»: теоретико-правові та нормативні визначення. *Юридична Україна*. Київ, 2016. № 7–8. С. 80–86
3. Краснопольський В. Активізація навчально–пізнавальної діяльності засобами комп’ютерної техніки. *Вісн. Луган. держ. пед. ун–ту ім. Тараса Шевченка*. 1999. № 1. С. 48–52.
4. Краснопольський В. Використання WEB-технологій у кейс-методі. *Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка*. 2012. № 20. С. 12–21.
5. Краснопольський В., Пахомова Т., Курилова Ю. Навчальний потенціал штучного інтелекту для організації самостійної роботи студентів у процесі вивчення іноземної мови. *Актуальні питання у сучасній науці*. 2023. № 7(13).
6. Козубай І., Корх А., Наумик А. Цифровізація у викладанні іноземної мови: історичний та правовий аспекти. *Grail of science*. 2023. № 32. С. 317–321.
7. Мар’єнко М., Коваленко В. Штучний інтелект та відкрита наука в освіті. *Physical and mathematical education*. 2023. Т. 38, № 1. С. 48–53.
8. Наумик А. С., Алфьорова Т. М. Студентські наукові дослідження як фактор практикоорієнтованого навчання у закладах вищої освіти України. *Міждисциплінарні наукові дослідження та перспективи їх розвитку: матеріали IV міжнар. студент. наук. конф.* (5 квіт. 2024 р., м. Вінниця). С. 57–59.
9. Особливості використання інформаційних технологій в освіті / О. Сіняєва та ін. *Education. Innovation. Practice*. 2023. Т. 11, № 7. С. 98–104.
10. Сидоренко Н. С., Корх А. О., Наумик А. С. Важливість формування деонтологічної компетентності при навчанні майбутніх державних службовців. *Період трансформаційних процесів в світовій науці: задачі та виклики: матеріали II міжнар. наук. конф.* (19 січ. 2024 р., м. Кривий Ріг). С. 104–105.
11. Філіпенко Л. В. Використання цифрових технологій в освіті при підготовці професійних педагогів. *Society and science: interconnection: Proceedings of the 2nd International Scientific and Practical Conference* (6–8 трав. 2023 р., м. Porto). С. 162–165.

12. Четверик В. К. Роль цифрових технологій у самостійному вивченні іноземної мови: переваги та недоліки. *Інформаційні технології в освіті та науці* : Зб. наук. пр. III міжнар. науково-практ. конф., м. Запоріжжя-Мелітополь. С. 419–424.
13. Шапран О., Махно Є. Аналіз процесів інтелектуалізації системи дистанційного навчання у Збройних силах України. *Сучасні інформаційні технології у сфері безпеки та оборони*. 2023. Т. 46, № 1. С. 107–114.
14. Шевченко С. О. Обґрунтування концепції ефективного державно-громадського механізму управління якістю вищої освіти в Україні. *Публічне адміністрування: теорія та практика*. 2012. Вип. 2. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Patp_2012_2_17.
15. Dekusar G., Davydova N. Analysis of the development of distance learning as a modern form of information and education environment. *Scientific Bulletin of south Ukrainian National Pedagogical University named after K. D. Ushynsky*. 2020. Т. 2020, № 2 (131). С. 80–86.
16. Formation of theoretical knowledge of future officers on the organization of forms of physical training in the distance learning system / V. Shemchuk та ін. *Scientific Journal of National Pedagogical Dragomanov University*. Series 15. Scientific and pedagogical problems of physical culture (physical culture and sports). 2023. № 6(166). С. 186–191.
17. Kalko R. M., Dekusar H. H., Lahun K. D. Theoretical and practical principles of using artificial intelligence methods in learning foreign languages in higher education institutions. *Research bulletin series philological sciences*. 2024. № 208. С. 181–187.
18. Koliada I. The system of distance education in conditions of social challenges: the ukrainian experience. *Visnyk of the Lviv University*. 2023. № 46. С. 58–65.
19. Kozubai I., Shemet U. New paradigms of contemporary learning process. *Science and practice: implementation to modern society* : Proceedings of the 4th International Scientific and Practical Conference, м. Manchester. С. 248–250.
20. Shevtsova P., Kozubai I. Distance foreign language learning during the pandemic as a challenge for the education system. *Матеріали конференцій Молодіжної наукової ліги*. 2020. С. 57–59.